

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.8. Perfecte nos Deus commutat ea vita quam nobis confert in SS.
Sacramento, non minus quam Ægyptum, illam ingrediens in nube leui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

tem plane beatam! O bonum quo nullum eminentius, videre te oculis tuis presentem preceptorem tuum! Quis est iste preceptor? Christus Dei filius primogenitus aeternitatis: *Ducem ac preceptorem genibus d. d. te.* Quinimo hanc Christum sui probavit in discipulis nuncupationem: *Vos vos atis me magister & Domine, & bene dicitis: sum etenim.* Huc usque nemo magistrum hunc viderat: huius quippe desiderio tenebatur veteres illi Patres, *Abraham exultavit ut videret diem meum.* Nunc autem illum oculis nostris conspiciunt: qua propter hac summa dotatione felicitate lacrymas nostras abstergamus. *Beati oculi qui vident qua vos videtis &c. Dico enim vobis quod multi Reges & Prophetae voluerunt videre qua vos videtis & non viderunt.*

Joan. 13.

Joan. 8. 5

Luc. 10. 23

27

Isai. 25. 9.

IX.

Quae sit pluvia brevis.

X.

Insuper Vates Isaías celestis huius memor conuiuij à Deo in monte Ecclesiæ suæ præparandi, postquam declaraturus nobis quod Deus in cibum daturus esset totam Diuinitatis suæ pinguedinem, dicitur conuiuium futurum pinguium & mellillatorum, subiungit, quod in ipso die huius conuiuij, nobis velut indice digito sit signaturus, quod in illo sit Deus noster: *Es dicit in illa die: ecce Dominus Deus noster iste.* Et Quis iste sub his latens accidentibus? Dominus Deus noster: an hic sistant bona nobis ab ipso præstata? Minime, respondet Propheta: hinc enim pluvia descendet fertilissima, nedum tibi sed toti tuæ generationi ac posteris, pluvia inquam bonorum gratiæ copiosissima. *Et dabitur pluuia semini tuo, ubicumque seminaueris in terra.* Bona gratiæ tibi velut impetus pluuiarum obuenient, Olim emittebat illam Deus breuem admodum & limitatam; offerebant antiquitus tot sacrificia, tot holocausta, vitulorum, agnorum, vaccarum, columbarum, turturum aliorumque animalium, concubebant Ierosalem in templum: & nihilominus patcam supra modum hanc illis pluuiam effundebat. Nunc autem ecce quam copiose pluuia descendat gratiæ, in qualibet parte, qualibet via progressus fueris, maxima inuenies illâ abundantia. Si matrimonij Sacramentum tibi gratiam infundet, si Sacerdotio iniciari desideres, ecce ordinis Sacramentum gratiæ causâ, si eiusdem optes augmentum, ecce confirmationis Sacramentum, si perditâ per peccatum studeas resarcire, ecce poenitentia Sacramentum. Extrema similiter vincit gratiam confert, quando tibi iam ad vltimam tenenti lineam subuenit cum illâ Mater Ecclesia, quatenus reliquias tibi peccatorum aufert, quæ toto vitæ tuo decursu posses commisit

se, & commissa confessoria non sperasti in Sacramento poenitentia, vel per ignorantiam non nesciebas illa fuisse peccata mortalia, vel obliuione naturali, qua nunquam eorum facti recordaris: de quo alias: an non igitur copiose Dei gratia ministratur?

Vltimo tandem se Deus maxime profulum & liberalem ostendit in SS. Sacramento: *Et panis frugum terra erit vberissimus & pinguis.* Hic tribuitur gratia & tanti quidem messe facienda ut ipsamet eius detur origo, nempe Christus Dominus in alimentum vitæ spiritualis. Panis pinguis, quia in eo omne Dei bonum conceditur, & bonum hominis, Diuinitas & humanitas Christus: Et sicut illi Pater æternus esse suum Dominum est per communicans, vitam que Dei, ut viuetur illam que ut propriam possideat: ita similiter ut nos eadem vita viuamus, nec non per illam recuperemus perditam gratiæ vitam, hæc omnia nobis in hoc SS. Sacramento communicantur: sic enim Christus nobis asseruit: *Sicut misit me vltimus Pater & ego vivo propter Patrem, & qui mandauit me, vivus propter me.* Hoc dato habemus quo vitam solemus calamitatem, nostrasque terreamus lacrymas: quandoquidem hoc pane ætælo & aqua breui Deum possideamus ita contractum & coarctatum & se nobis tribuat in alimentum sub cibo panis, ut ita eius vita potiamur.

§. 8. *Perferte nos Deus commutat ea vita quam nobis confert in SS. Sacramento, non minus quam olim Ægyptum, illam ingrediens in nube leui.*

Filius præcipuus instituti SS. Sacramenti ille fuit quem ipse Christus nobis declarat, scilicet. ut vitam nobis daret quam illi Pater tribuerat nempe vitam Dei, vitam gratiæ & nobis supernaturalem, illi vero naturalem. *Sicut me misit vivens Pater & ego vivo propter Patrem, & qui mandauit me, vivus propter me.* Nemo factum aliquid aggressus heroicum & insignia nisi finem aliquem sibi præfigat particularem per cuius intuitu se operi accingit. Axioma est Philosophis indubitatum quod dictio hæc: *Propter causam* indicet finalem quæ moueat, efficiat ut eius intuitu operetur: & cum hoc opus sitque Deus nullum edidit aut grauius aut indignius, in quo omnipotentia suæ dedit testimonium: *Fecit potentia in brachio suo: brachium Dei fuit Verbum diuinum: etenim: Omnia per ipsum facta sunt: & ita cum opus sit in quo extencum declarata*

claravit amoris erga nos: In finem dilexit eos, tenim ad summum ascendit gradum eius amor, potestque Deus quæcumque vult exercere & cõstat per hoc brachij sui potestate omnipotentiam. Cum igitur excellens adeo sit & insignis, finem sibi Deus præstitit, à quo mouere or ad illud: & quæsumus hic? Natura suæ valde conformis

II. Quis fuit? Naturæ suæ valde conformis nimirum quo se in summo gradu, communicat, nobisque propriam tribuit vitam, & vitam quidem Dei, nec quicquam maius aliquid altæ potest tribuere quam vitam suam. Ita ut si quis possit alteri propriam vitam largiri, & illam ei concederet, omnibus liquet non posse maius illo bonum elargiri quam dum vitam illi concedit: cum ita sit quod Deus sit summum bonum & quia ut tale ex se summe communicabilis, communicans nobis vitæ propriæ bonum, operatur naturæ suæ conformiter: hic igitur filius suus ille quem sibi SS. instituit Sacramentum præfixit

Hoc supposito patet mendaciam diaboli quo primævis nostris persuasit parentibus quod Deus illis interdixisset fructum arboris vitæ, ne forte si illo vescerentur, sancti potuerunt iuxta virtutem arboris, nempe vitæ: egressi in Hætzæ legitur Verbum plurale, q. d. arbor erat vitæ, quia fructus ille vitam illis largiretur, quæ plures essent, qualis est vita Dei: cum enim sit omnium causa, pluribus æquiualeat vitæ: utque Deus erat inuidus, molestè ferebat si quis alius hæc fulgeret excellentia: nam ut illam illi non adipsententur, mandatū dederat ne fructum arboris illius degustaret: quia illo vescentes ut Dij evaderent: *Ei tunc sicut Dij*. Si ea sit Dei natura ut summe se communicet, hæc autem summa communicatio manifeste patet, in eo quod Deus hominibus propriam communicat vitam: & hic sit finis quo mouetur ut maneat sub specie cibi, ut ita homines comedendo illi participent: lucet claris exploditur Diaboli mendacium: quoniam ut homines vitam assequantur Dei, illis ipse præcepit ut hoc pane, celesti pascerentur: est etenim vera arbor vitam comedenti tribuens. *Vincens dabo edere de ligno vite quod est in medio Paradisi Dei mei.*

III. Hinc constat non adipsententur, mandatū dederat ne fructum arboris illius degustaret: quia illo vescentes ut Dij evaderent: *Ei tunc sicut Dij*. Si ea sit Dei natura ut summe se communicet, hæc autem summa communicatio manifeste patet, in eo quod Deus hominibus propriam communicat vitam: & hic sit finis quo mouetur ut maneat sub specie cibi, ut ita homines comedendo illi participent: lucet claris exploditur Diaboli mendacium: quoniam ut homines vitam assequantur Dei, illis ipse præcepit ut hoc pane, celesti pascerentur: est etenim vera arbor vitam comedenti tribuens. *Vincens dabo edere de ligno vite quod est in medio Paradisi Dei mei.*

IV. Statuitur in medio Paradisi, quia omnibus æqualiter communicatur: quoniam quidem institutum sit ut omnibus ex eo gustare liceat. Mathematicus ait punctum esse in medio circumferentiarum, quare omnes lineæ à circumferentia ad punctum protrahæ sunt æquales: & dum omnibus æquali profusione ac liberalitate porrigitur SS.

Sacramentum, optime dicitur quod arbor sit plantata in medio paradisi Ecclesiæ, ut ita nemo se ab eius manducatione exulet, & omnes illa pati, vita fruatur Divina. *Nisi manducaueritis carnem filij hominis & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui vero illam gustaverit ne dubitet vitam æternam consequetur. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam.* Si scire optentur qualiter vitam sumus consecuturi Dei, Christus Dominus modum nobis exponit, nimirum quod Deo ipse eam à Patre accepit. Verbum Divinum se vitam humanitati Christi incorporavit vitæ illa Di-

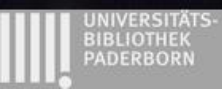
consequatur. *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam.* Si scire optentur qualiter vitam sumus consecuturi Dei, Christus Dominus modum nobis exponit, nimirum quod Deo ipse eam à Patre accepit. Verbum Divinum se vitam humanitati Christi incorporavit vitæ illa Di-

Ne silentio tegamus insignem illum Hætzæ locum, proposito nostro non incongruum. *Ece Dominus ascendet super nubem leuem, & descendet in Ægyptum, & mouebuntur simulacra Ægypti.* Si sentim hęc edemus historiam prædicat Prophetæ destructiorem Ægypti per manum Assyriorum iuxta expositionem D. Thoma, vel melius Romanorū ex opinione Litani: ne vero quisquam hanc victoriam de Ægypto lande tribuat Assyrijs, sed potius potentissimo Dei brachio, quo deicti sunt Ægyptij, deico an: *Ece Dominus ascendet super nubem leuem, & descendet in Ægyptum, & mouebuntur simulacra Ægypti.* Dominus exercituum ipse bellum inducet Ægypto, & velut voluntatis suæ ministris vte ut militibus armisque Assyriorum, ut illam evertant: vnde ait quod Dominus in ipsis velut in nube leui progredietur, quo proni pitudō signetur & velocitas quæ voluntatem Dei mandarent executioni. Hinc sequetur quod in prædam sibi rapient vasa aurea & argentea, omnesque opes Ægypti, cuncta eius idola & simulacra delituendo, & omnes prudentes eius supplantando. *Confilios:*

V. Quomodo Deo ipse eam à Patre accepit.

Isai. 19. 1.

IV. Locus hic explicatus historialiter.

rios: metus enim quo fugient Assyrios, attoni os illos reddet, suspensos & quasi impotentes ut suis se iuvent consilij: quam ubi omni destituti subsidio, ad ultimum Regni sui eorum eversionem. Hic sensus est historialis & huic loco communis.

VII. Et in yllie de Incarnatione.

Porto Iohannis noster Cardin. Hugo de Sancto Caro in sensu mystico hoc explicat de Incarnatione, in qua ascendit Deus super nubem leuem humanitatis, carnem assumens ab omni gravitate peccati liberam, & natus de illibata Virgine Maria descendit in Aegyptum id est in mundum: dicitur, ascendit super hanc nubem leuem carnis sue, quia in omnibus subiecta erat hanc regimini patris superioris, vel quia eadem caro & humanitas qua velut nube levi suam abscondit Divinitatem cum illo patet in caelum ascendit? *Qui posuit nubem ascensum suum.* Et quid fiet? *Et movebuntur simulachra Aegypti:* dum etenim Christus ingressus est hunc mundum collapsa sunt omnia idola, & omnia demonum oracula obmutuerunt, ingressu eius finem accepit idololatria: inde etiam tres Reges magi instructi oraculo Balaam intellexerunt natum in mundo filium Dei qui magicam omnem artem esset eversurus: atque in huius signum accurrerunt in Bethleem natum puerum & Deum adoraturi.

VIII. In o & de SS. Sacramento.

Porto hanc allegoriam extendentes iuxta praedicta Sci. SS. Sacramentum esse quandam extensionem mysterij Incarnationis, aliter fas est etiam de eo locum hunc intelligi. Ascendit igitur in illo Christus super nubem leuem accidentium panis & vini: nubes congrue dicuntur: hanc enim nubes opposita soli lucis eius impedit radios, ne ad oculos nostros perveniant, estque in illa totus sol velut absconditus: ita sub velo ac nube specterium Sacramentalium latet Christus velut occultus, & absconditum corpus eius, anima & Divinitas, quandoquidem oculis nostris nihil praeter accidentia pateat: inmet d. m. Ascendit ergo Christus in illis velut super nubem leuem: quia tanta est huius mysterij sublimitas, ut intellectum praeteruolet spiritus Angelici. *Ascendit super Cherubim & volavit.* Nullus erga creatus intellectus modum capit ineffabilem, quo Deus sub illis occultatur speciebus nisi hunc illi fides explicet. Similiter effari licet quod ascendat quia in rei veritate opus hoc amoris ita ascendit, atque potentiam suam in caelum exercit, ut Deus non possit ulterius, atque ascendendo in hac nube subleuet in hoc SS. Sacra-

137. 11.

mento quando illum recipit: *Descendit in Aegyptum* descendit, quia magis inferius descendere non potest humiliatio Dei, quam cum descendit in peccatis tale quale tu: m est & meum: descendere enim ut habet figurat selem in loco ab eo execrabili qualis hic est, summum est humilitas Dei fastidium: *Descendit in Aegyptum* quoniam etenim turpius confusiois Aegypti quam cot tuum chymicis, inueniuntur, fraudibus & machinationibus plenissimum.

Et quid inde nobis commodi? Quod tunc II. summo usque deorsum commouatur: *Ascendit* huiusmodi enim lucem nobis Deus viam commouit: hanc enim lucem, totam nostram commouet: si namque vita et profuerit hominis terreni, affertibus carnis & sensibus: quibus dedit: cum illum receperit, vita est hominis Divini Dionisque clari conditionibus, clarior qui bona tantum desiderat Dei, cuius & ducitur inspirationibus: & sicut vita praecipuum est in homine, ita dum hanc mutatur, totus mutatur homo, ut iam nulla sint in eo hominis reliqua, sed Dei cogitationes, Dei amor, Dei verba, & quidquid in illo est Deum redoleat. *Et movebuntur simulachra Aegypti:* nam sicut Christo intrante in hunc mundum cuncta cot uerunt: Idola dum Christus sub his speciebus cor tuum ingreditur, omnia oportet ut cordis tui simulachra collabescant.

Huic alter respondet eiusdem Prophetae Is. I. eius ubi similiter locutus de SS. Sacramento sub simbolo panis illius arcti & aquae breuis (ut supra meminimus) sic ait. *Et contemnuntur simulachra argenti tui, & vestimentum cyprini aurum tui.* Quisne Idolum in corde suo fouet & adorat: quid enim aliud esse iudicis aurum? Ceterum hominis auari & cupidi diuitiarum, nisi scilicet in corde, quod erigit, in eis reueretur, & adorat tanta supplex humilitate, ac si Deus suus esset: quanto quidem miser ille suum, in eo faciat suam vitam? Leno carnis voluptatibus immerisus, non quid simulachrum alterius sultet in corde suo erexit, sic ut immemor Dei eiusque legis transgressor, eius gratia labatur in Idolatriam? Quomodo si res in se discitur, dicat quoniam illi confirmauerit quod eam adorat, quo amorem suum quo illi affertur, testaretur. Non tripetra dignitatem inuenit ut Deum suum, simulachrum est quod in corde suo veneratur: quandoquidem ad illam aspirans nec sibi parcat, & quidquid cogitat, agit & loquitur eo dirigatur qualiter ad eam sit ascendurus, licet a tergo rejiciat quidquid illi Deus Diuinus suus & humanus praecipit.

pit legibus. Quid plura? Quisque manum suam in sinum contrahat, & in tallar hoc inuener, quod cum cor eius esse debet templum Dei vivum, factum sit habitaculum & spelunca demoniorum.

XL. Cuncta hæc idola necesse est vt frangantur & evertantur, dum Deus hac nube leuatus cor ingreditur: nam dum illi ingressum in se perauit: illum recipiens sub illa nube contactum totus homo immutabitur, atque de terra tenebrosa peccatorum in ciuitatem mutabitur solis, splendoribus Diuinis & supernaturalibus virtutum illustrissimam: *Ciuitas solis vocabitur*: & quemadmodum in ciuitate cui sol præfidel, quicquid in illa est, totum rutilat lucidum clarum & venustum: ita similiter anima ad cuius pectus dicitur Christus sacramentatus quicquid habuerit, claritate splendebit mirifica: quia in illa splendor clarificet augmentum gratiæ, qua dirabitur secum habens eius originem: pulchritudine splendore radijque gratia erit: donamque Spiritus S. quibus adornabitur efficiens vt quicquid in illa est, vt tale respiciat: ita vt procul reiectis canis ac sanguinis idolis, & terrenorum abdicatis affectibus tota in Deum sit transformada intellectus Diuina luce collustrabitur ad clarioris de Deo eiusque mysterijs cognitionem, voluntas in eius amore marlescet feruentius, memoria studijs occupabitur diligentius pro beneficijs recepis, dum illi Deus vitæ suam concedit: vitæ per illam viuens, appareat non modo terrenus, humanus & carnalis, sed celestis, sed Diuinus, sed spiritalis.

§. 9. *Vt nos Deus reducat ad vitam quam in illo vinebamus antequam nos creasset, se nobis prabet in cibum in SS. Sacramento, suam nobis communicans.*

Modernus quidem auctor satis acute interpretatur verba illa D. Petri quibus Christi professus est Diuinitatem cum qua Pater æterni sibi vitam communicauerat per actum æternæ generationis, quo per hoc declarat ipsum esse vere filium Dei, cui proprium est procedere à principio viuenti, vnto illique conuncto se eundem vitam quam illi communicat, per quam constituitur viuens vt ipse Pater à quo generatur. *Tu es Christus filius Dei viui*: dicens filium Dei vni significare voluit, ex mente huius auctoris, quod vitam haberet à Patre suo viuente

te: filius Dei viui id est habens vitam à Patre viuente: atque in confirmationem huius expositionis quam tenet literalem adducit hunc locum D. Ioan. *Sicut Pater habet vitam à seipso, sic dedit & filio habere vitam in semetipso*. à Patre. Itaque ipsa vita Patris sui ea est quam habet Christus Dominus noster, in quantum est filius eius verus & naturalis.

Porro infinita Dei misericordia quæ nostram attendit miseriam, vt videt nos vitam destitutos quam in Deo habueramus antequam nos crearet nobis (nam cum creasset nos in statu iustitiæ originali, parentes nostros, secundum certiorum opinionem, nullo posito impedimento vitæ quam tribuit illis infuderat habitu & respiratione: *Formauit igitur Dominus Deus hominem de limo terra, & inspirauit in faciem eius spiritum vitam*: liquido constat quæ illam in eis conseruauerit) eo quod peccatum nos vitam priuauerat: continuo de remedio cogitauit & determinauit vt illam recuperarem, nec per alium inferiorem quam ipsum Deum, qui fuit Verbum Dei, filius eius uirgenitus, qui vitam habens à Patre suo vt propria, dec reuit Pater vt in mundum ueniret factus homo, vt nos ex illa participarem in remedium uenit & repationem vitæ nostræ perditæ: eo fine Christus descendit in mundum: *Ego ueni ut vitam habeant, & abundantius habent*. Factus est homo & in illa ineffabili unione hominis cum Deo, communicauit Christus illi homini vitam quam à Patre suo acceperat: atque per hoc medio reuerfa est vita Dei ad naturam humanam cui Deus uniebatur.

Verumtamen cum cæteris hæc non tribueretur: quia hæc unio hypostatica singulis hominibus non fuit concessa: decreuit medium aliud præstantissimum quo omnes hanc eandem assequerentur vitam per unione cum singulis, idque contigit dum Christus sub speciebus cibi maneret in SS. Sacramento: vt ita dum singulum eo modo incorporant, quo cibus comedenti incorporatur, per hanc incorporationem, eandem Dei vitam accipiant, quam natura illa humana Christi habebat ex unione hypostatica: *Et vitam habent*. Hoc medio necessitati subuenit quam patiebamur & vitæ prospexit quæ nobis deerat: fuit itaque Christus Dominus medius, quo restituti sumus vitæ quæ per peccatum amiseramus: cum enim ita esset quod procedere de Deo, quod quidē illam habebamus ex eius intimitate qua habitu & respiratione prodijt qua Deus illa prima nostris parentibus infudit: alius præter Deum

III. *Ipsa iam perditam, ut nos ex illa participarem in remedium uenit & repationem vitæ nostræ perditæ: eo fine Christus descendit in mundum: Ego ueni ut vitam habeant, & abundantius habent. Factus est homo & in illa ineffabili unione hominis cum Deo, communicauit Christus illi homini vitam quam à Patre suo acceperat: atque per hoc medio reuerfa est vita Dei ad naturam humanam cui Deus uniebatur.*

IV. *Non singulari nature Christi sed nobis singulis.*

